

شیوه های تربیت فرزند از دیدگاه نهج البلاغه

اشرف پناهی^۱ و دکتر یحیی نورالدینی اقدم^۲

۱. کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی
آدرس ایمیل: a.panahi.f@gmail.com
۲. استاد دانشگاه پیام نور. ایران

چکیده

تربیت فرزند از بنیادی ترین مسائل تربیتی شمرده می شود و سنگ زیرین تربیت های بعدی است، به همین جهت در دین مقدس اسلام، سخنان معصومین، مخصوصاً امیرمؤمنان سخت بر این امر تکیه و تأکید شده است. تربیت اخلاقی از مهم ترین اهداف بعثت انبیا بوده است و جایگاه ویژه ای در فرهنگ اسلامی، به ویژه سیره معصومین علیه السلام دارد. این بحث، به ویژه مورد توجه خاص امام علی علیه السلام قرار گرفته و کمتر خطبه یا نامه ای از نهج البلاغه را می توان یافت که در آن حضرت سخن از مسایل اخلاقی به میان نیاورده باشد. از این روست که تربیت افراد جز با اهتمام به تربت اجتماع و ایجاد تحولات در راهبردهای تربیتی به درستی ممکن و میسر نیست، چرا که زمینه بسیاری از کجروی ها، انحرافات، ناسازگاری ها و انحطاط های اخلاقی که در سطح وسیع روزگار حال و آینده نسل بشر را تهدید می کند، حاصل اجتماع و محیط ناسالم است. به تبع برخوردار بودن انسان از ابعاد گوناگون، تربیت نیز ابعادی دارد که شامل تربیت اخلاقی، دینی، عاطفی، جسمی، اجتماعی و ... می شود. این مقاله به بیان روش ها و راهکارهای علمی و عملی تربیت بر اساس دیدگاه های امام علی (ع) در نهج البلاغه پرداخته و در ارائه راهکارها و شیوه ها به ابعاد عاطفی و درونی انسان ها توجه بسیاری شده است. پرداختن به این نوع نگرش ها در تمام شیوه ها از جمله الگوبرداری و پیشگیری، تذکر و یادآوری، محبت و مدارا، عبرت آموزی و بصیرت آفرینی و بالأخره عفو، تغافل و تشویق و تنبیه به منظور تربیت انسان، نیاز عاطفی و مقتضای فطرت انسان ها است که از دیدگاه های گوناگون قابل بحث است.

واژه های کلیدی: تربیت، دیدگاه، امام علی (ع)، نهج البلاغه.